

TÖRTÉNETI HÁTTÉR

A 13. század elejétől a pannonhalmi monostor volt az egykori Árpád-kori falu birtokosa. Későbbiekben jobbára pusztaként emlegetik. 16-17. században az apátság többször zálogosítja el a pusztát, ahol 1538-ban már létezik a halastó. 1698-ban a pusztát közgazgatásilag Tárkány faluhoz csatolták. Első sorban az apátság menest tartott. A majorság ma álló épületei a 19. század folyamán épültek. A főapátság birtokait a 19. század elején kerületi jóság kormányzószékhelyre osztották. Az államosítás után a majorság a Bábolnai Állami Gazdaság kezelésébe került, a birtokon baromfittenyésztéssel foglalkoztak. Ma az állami tulajdonú Nemzeti Ménesbirtok Kft. ismét lótenyésztésre, nevelésre használja a területet.

1972-ben megalakult a **World Arabian Horse Organisation**, az Arab Ló Tenyésztők Világszövetsége (WAHO); egyik alapító tagja Bábolna.

BÁBOLNA SZEREPE MAGYARORSZÁGON

Bábolna egyrészt a rendszeres és nagy szakértelemmel, kiváló kézzel válogatott keleti lóvásárlások, szakszerű tenyésztői munkája révén valóban Európa legjelentősebb ménesévé vált, egyrészt az 1878-as és 1900-as párizsi világtállós eredményei, másrészt a bábolnai arab ménnek nemzetközi kereslete bizonyítja. Ekkor századunk elején az angol telivér a legjelentősebb nemesítő faj egész Európában.

1954-ben már 34 telivér arab kanca és utódai, valamint 134 arab fajta törzskanca, és utódai képezik a Bábolnai Törzstallótenyésztő Állami Gazdaság állományát. Am a ménes, és a gazdaság, nem tudta a korábbi, bevált elveknek megfelelően tovább tenyészteni az állományt. A mezőgazdaságnak erős igavonó lovakra volt szüksége, a katonaságnak pedig már nem voltak ezirányú igényei.

Elsőször elsorvadt a telivér arab állomány, a ménes tartópillére, mestergereidője. S még tovább romlott a helyzet az 1957-től 1959-ig terjedő időszakban: elkezdődött a lóirtás korszaka, az elit kancák nagy része elveszett.

A drasztikus csökkentések után újra az építés korszaka következett – természetesen gazdasági szempontok szerint. Bábolna kizárólag arab ménesét tartotta meg.

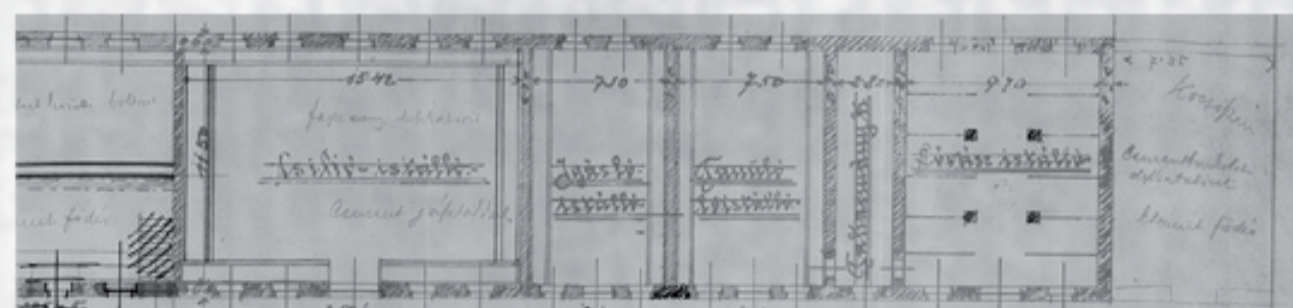
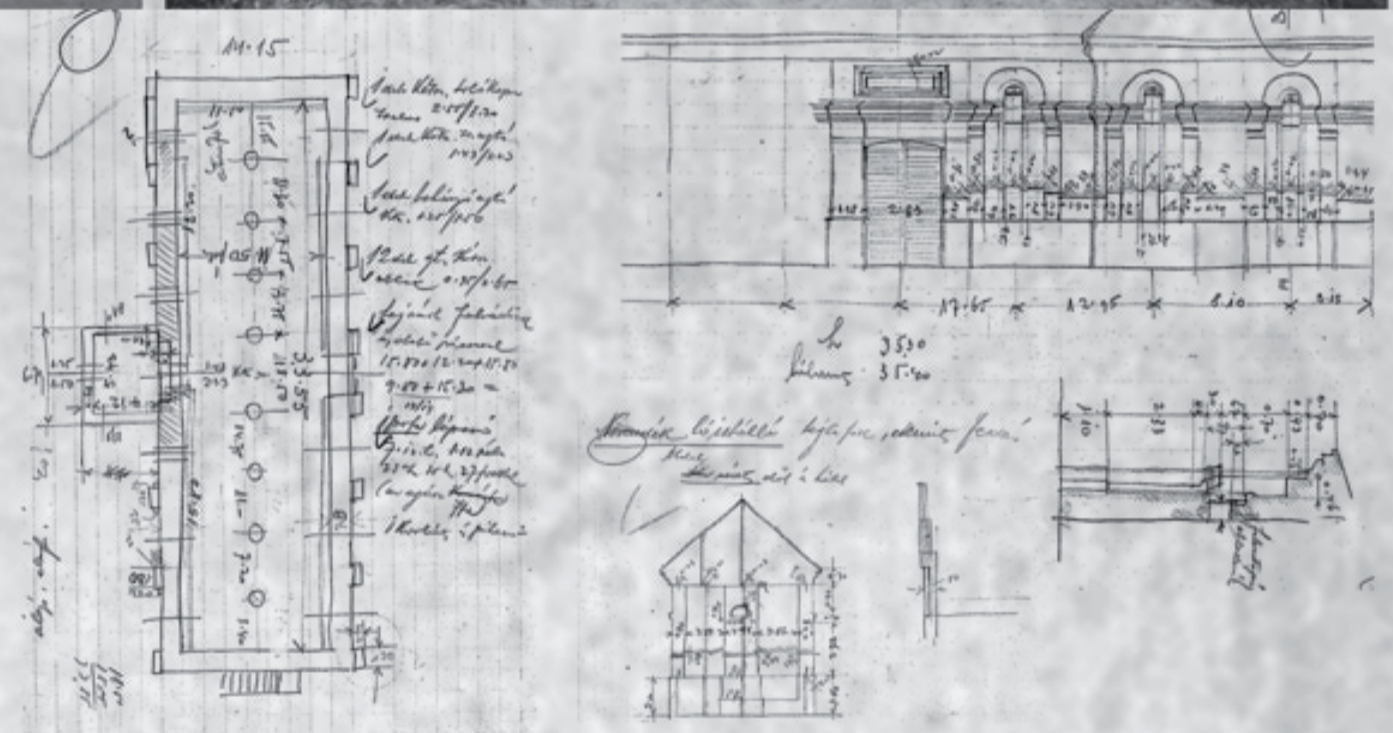
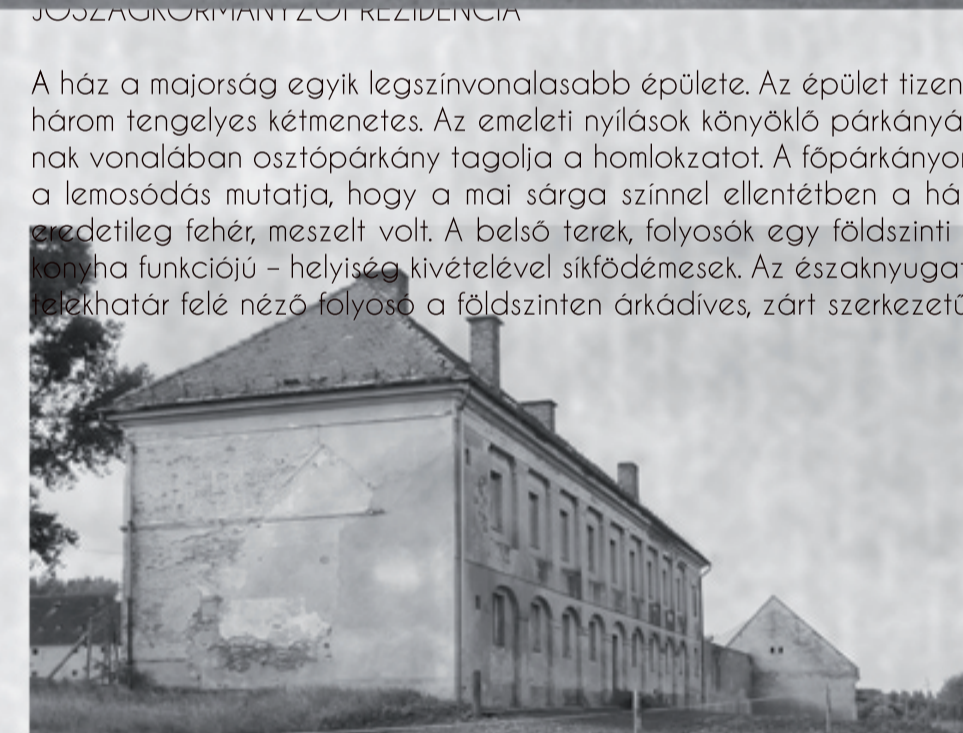
3. SZÁMÚ ISTÁLLÓ

Nyugati oldal következő egysége. A korábbi tervekben cserepes istállóként ismert – mintegy 46 méter hosszú – épület ma több részre bontható. Az előbbiekből leírt 2. sz. istállóhoz csatlakozó szakaszon síkfödémek a terek, míg az északi végen négy pilléres tér-rész található. Az északi csehűveg balozatos kilencsejtes tér és a balozott bejáró folyosó udvari homlokzatán nyomaiban máig felismerhető a klasszicista kialakítás. Az alaprajz a szokásos, egy istállótér és folyosóval elválasztva a lovasz lakása. A magtárig tartó 7 méternél kissé terület az 1911-es rajzra utólag berajzoltan, deszkafödémes, betonburkolatos eternitfedéses hintőszinként funkcionált.

JÓZSEF KORMÁNYZÓI REZIDENCIA

A ház a majorság egyik legszínvonalasabb épülete. Az épület tizenhárom tengelyes kétemenetes. Az emeleti nyílások könyöklő párkányának vonalában osztópárkány tagolja a homlokzatot. A főpárkányon a lemosódás mutatja, hogy a mai sárga színnel ellentétben a ház eredetileg fehér, meszelt volt. A belső terek, folyosók egy földszinti – konyha funkciójú – helyiség kivételével síkfödémesek. Az északnyugati telekhatár felé néző folyosó a földszinten árkádes, zárt szerkezetű.

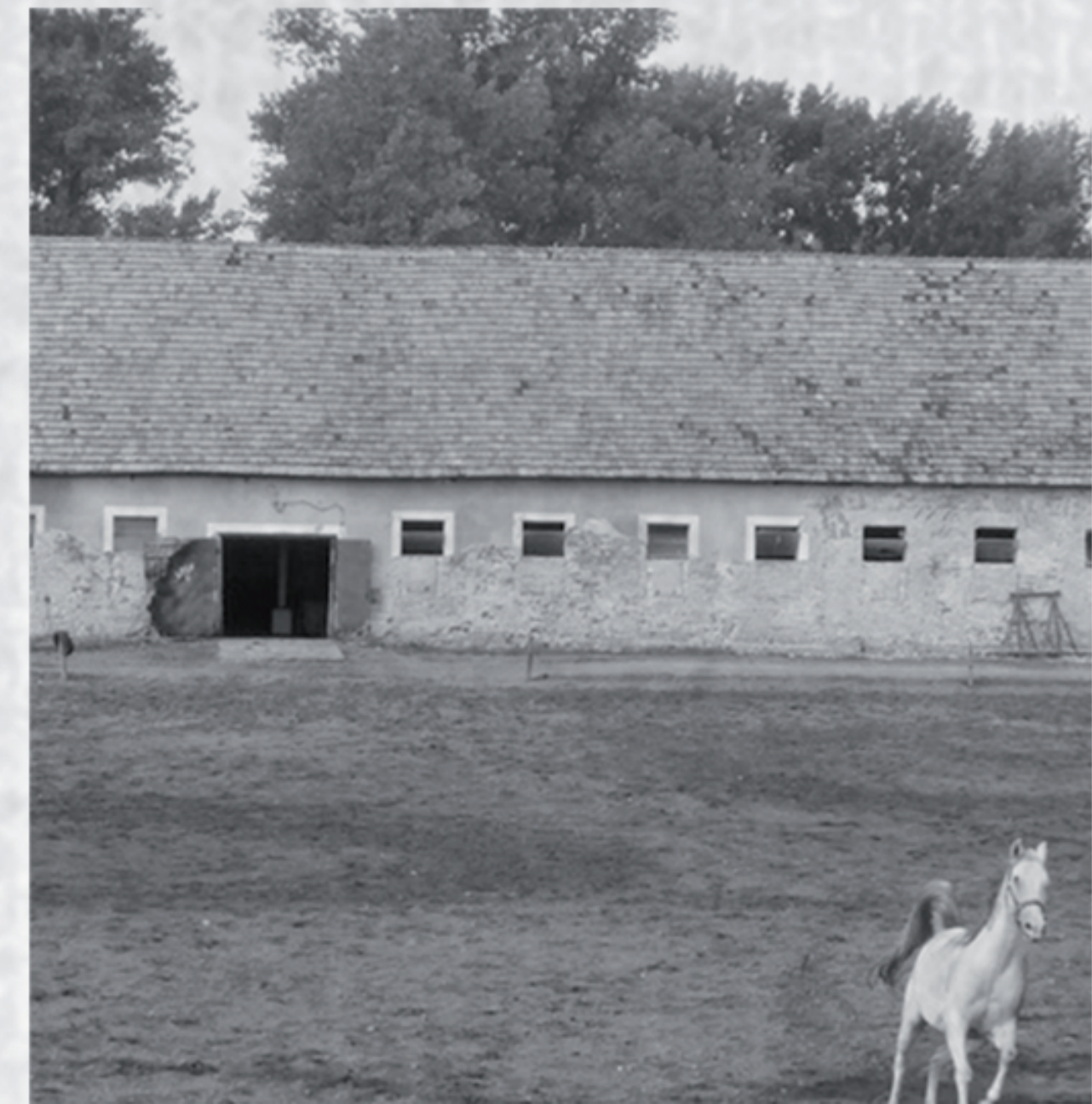

SHAGYA-ARAB VÉR A NEMZETKÖZI SPORTLÓTENYÉSZÉSBEN

A Shagya-Arab önálló, hagyományos hátszlófajta, és közép osztályig minden szakágban használható. 1978-as, WAHO általi elismerése a magyarországi szakembereket is mozgósította. Kidolgozták a Shagya-Arab fajta tenyésztervét, ez volt az önálló Shagya-Arab fajta 1980-as magyarországi bejegyzésének alapja.

1989 júniusában ünnepelte 200 éves fennállását a bábolnai ménes.

Telivérarab ménes szemléje kapcsán hagyományos módon jártak el. A nemesség és a tiszta arab típuson túl megkövetelték a lovalgathatóságot, valamint a nyereg alatt, illetve futókocsi előtt bizonyított teljesítményét.

A Bábolnai Ménes 2014-ben ünnepeli fennállásának 225 éves jubileumát. Csodálatra méltó, hogy ez a ménes értékes lovaival máig megmaradt, és lovai ma is nemzetközi híru egyedeket vonulathatnak fel.

Az első alapító, Csekonic József volt, aki a kancák teljesítményen alapuló kiválasztásával kiváló kancállományt teremtett. Megfogalmazott véleményét: „az anyakancá legyen a ménes modellje, hiszen az anyakancá a talai, a szántóföld, amibe a magot vetjük.”

A második Brudermann Rudolf ezredes volt, aki nem csak kitűnő lóismerő szakember volt, expedíciójával csodálatos lovakat hozott Bábolnára. „Bábolna a legtisztább, legjobb arab véru ménes kell legyen.”

Kozma Ferenc, amikor 1869-ben átvette a Magyar Királyi Állami Ménesek irányítását, az ország legjobb lótenyésztőinek segítségével bizottságot szervezett, szigorú szelekciót végeztek a bábolnai ménes állományában is.

Fadlallah el Hedad Mihály, nem csak kitűnő ismerője volt az arab lónak, nem csak kiváló egyedeket importált Szíriából.

A magyar parlament 2004-ben parlamenti határozatot hozott, (32/2004.IV.19.) OGY amely a magas genetikai értékű képviselő tenyésztett magyar állatfajtákat nemzeti kincsé nyilvánította.

A fajta megőrzését csak akkor lehet megvalósítani, ha a lótenyésztés iránt elkötelezett, és a múltat kiválóan ismerő szakembereket biznak meg ezzel a feladattal.

4. SZÁMÚ ISTÁLLÓ

Öt egymástól elválasztott térrész volt. Az északi végén volt a raktár, mellette a beteg istálló, a gulya istálló, a takarmányozó majd a nyugati szárnyban a tehén istálló.